

DR Symfoniorkestret **Saraste & Brahms' 4.**

DR
Symfoni
Orkestret

DR Symfoniorkestret

Koncertmester: Bartosz Skibinski

Jukka-Pekka Saraste

Dirigent

Randall Goosby

Violin

Felix Mendelssohn (1809–47)

Violinkoncert, e-mol, op. 64 (1838–44, rev. 1845)

I – Allegro molto appassionato –

II – Andante – Allegretto non troppo –

III – Allegretto molto vivace

(ca. 28')

PAUSE (30') ca. 20.05/14.35

Ved lørdagskoncerten uddeles Peter Varmings Mindepris 2024 (se s. 9)

Johannes Brahms (1833–97)

Symfoni nr. 4, e-mol, op. 98 (1884–85)

I – Allegro non troppo

II – Andante moderato

III – Allegro giocoso

IV – Allegro energico e passionato

(ca. 39')

DR Koncerthuset, Koncertsalen

Torsdag 14. marts 2024 kl. 19.30

Lørdag 16. marts 2024 kl. 14.00



Torsdagskoncerten sendes direkte
i P2. Koncerten, genudsendes søndag
kl. 12.15 og kan også høres i DR Lyd.

MØD MUSIKKEN

Kl. 18.30/13.00 i Koncertsalen
med Esben Tange





Foto: Felix Broede



Foto: Kaupo Kikkas

Jukka-Pekka Saraste fra Finland er en af Nordens mest berømte dirigenter. Han er chef-dirigent for Helsinki Filharmonikerne og har tidligere været chefdirigent for bl.a. Finlands Radiosymfoniorkester, Kölns Radiosymfoniorkester og Oslo Filharmonikerne. Saraste er desuden en meget velkommen gæst hos DR Symfoniorkestret, hvor han gerne dirigerer hvert år. Med orkestret har han også udgivet et fremragende album med nye værker af Bent Sørensen, bl.a. tripelkoncerten 'L'isola della città'.

Jukka-Pekka Saraste er født i 1956. Som ung violinist stiftede han ensemblet Avanti, der specialiserer sig i ny musik, og nutidsmusikken optager ham stadigvæk meget. Et andet centralt repertoire for ham er de store symfonier, og han har bl.a. indspillet alle symfonierne af Brahms, Beethoven, Sibelius og Carl Nielsen.

Den amerikanske violinist **Randall Goosby** er en af USA's nye, store klassiske solister. Han er 27 år, født i Californien, og har optrådt som solist, siden han var ni. Blandt hans lærere er violinlegenden Itzhak Perlman, som han har studeret hos i New York.

Randall Goosby har allerede spillet med mange af de bedste amerikanske symfoniorkestre, og som kulturambassadør er han meget engageret i udbredelsen af klassisk musik blandt børn og unge i USA. Han er også involveret i organisationen Concerts in Motion, der giver koncerter på f.eks. plejehjem og for andre tilhørere, der ikke er i stand til at komme til en koncertsal. "Musik er min måde at inspirere andre", siger han ydmygt.

Hans nyeste album er fra 2023 og indeholder bl.a. to violinkoncerter af den genopdagede amerikanske komponist Florence Price.

Randall Goosby er Decca-kunstner.



Foto: Nikolaj Bransholm

DR SymfoniOrkestret har lige siden DR's grundlæggelse i 1925 bragt den symfoniske musik ud til publikum, lyttere og seere i hele landet. Samtidig er orkestret blevet en vigtig repræsentant for dansk musik i udlandet gennem turnéer og medieproduktioner, som har vundet international genklang.

DR SymfoniOrkestrets chefdirigent har siden 2016 været den anerkendte italienske dirigent Fabio Luisi, som bl.a. har stået i spidsen for højt profilerede turnéer til Kina, Japan og USA med musik af bl.a. Carl Nielsen på programmet. Det er også Luisi, der dirigerer DR SymfoniOrkestrets indspilning af Nielsens symfonier og koncerter (Deutsche Grammophon), hvor albummet med 4. og 5. symfoni blev valgt som både 'Årets orkesterudgivelse' og 'Årets indspilning' ved Gramophone Awards 2023 i London. Næste store projekt for orkestret og Fabio Luisi er indspilningen af Alexander Skrjabin's orkesterværker, også for Deutsche Grammophon.

DR SymfoniOrkestret har altid været tæt forbundet med den danske musik, men orkestret favner samtidig hele det rige, symfoniske repertoire fra forskellige klassiske og romantiske traditioner op til vores egen tid.

Som medieorkester spiller DR SymfoniOrkestret ikke bare for de 100.000 koncertgæster, som hver sæson oplever orkestret live i DR Koncerthuset eller på turné. Mere end 500.000 lyttere og seere følger orkestrets klassiske koncerter på radio, tv og internet, og millioner lytter med, når koncerterne transmitteres internationalt.

Ud over det klassiske repertoire har DR SymfoniOrkestret i disse år stor succes med at spille soundtracks fra film og computerspil. Over 340 millioner seere har set videoer fra orkestrets soundtrack-koncerter på sociale medier, og DR Koncerthuset har en af Danmarks største YouTube-kanaler med over 800.000 faste følgere.

Mendelssohn & Brahms

Felix Mendelssohn: Violinkoncert, e-mol

Felix Mendelssohns musik er så elegant, så lys og perfekt, at man skulle tro, den var opstået ved et trylleslag. Man kan slet ikke høre, hvordan Mendelssohn nåede frem til den luksuriøse finish gennem benhårdt arbejde og kompromisløs selvkritik. Men musikkens skønhed fuldender billedet af ham som en af 1800-tallets mest komplette og overlegne komponister.

"Mendelssohns musik minder mig om Mozarts, fordi den er så klar og så ren", siger aftenens solist, Randall Goosby. "Mendelssohns **Violinkoncert** er et perfekt stykke. Det rummer alt, hvad man kan ønske sig af musik: Spænding, ømhed og virtuositet."

Violinkoncerten var lang tid undervejs, lige som det gjaldt for mange andre af Mendelssohns værker. De første idéer til koncerten dukkede op i 1838, og tankerne var så intense, at det næsten var en belastning for ham. "Der tumler en violinkoncert rundt i hovedet på mig, og jeg kan ikke få fred for dens begyndelse", skrev Mendelssohn i et brev. Herefter gik der alligevel flere år, før Violinkoncerten var færdig, for i samme periode havde Mendelssohn så travlt som dirigent, komponist og organisator, at han blev fuldstændig tappet for kræfter og måtte tage på sanatorium for at komme sig.

Her fik han omsider fred: "Jeg hviler under æbletræer og en stor eg", skrev han hjem. "Spiser jordbær til kaffen, til frokost og til aftensmaden, drikker kildevand og står op kl. 6 om morgenen, men sover alligevel ni en halv time om natten". Da han et par måneder senere pakkede sammen, havde han det færdige manuskript til Violinkoncerten med hjem. Og i musikken kan man næsten høre, at den er skabt i de paradisiske omgivelser med jordbær og kildevand.

Koncerten begynder i mol, men det ændrer ikke ved, at det er lykkelig musik: drømmende og lidenskabelig i førstesatsen, poetisk i andensatsen og jublende og humoristisk i finalen. Det hele er formet til en elegant helhed, bl.a. ved at Mendelssohn ukonventionelt lader satserne fortsætte ud i hinanden uden egentlige pauser.

Det er også opfindsomt, at det er violinen selv, der præsenterer hovedtemaet i værket, straks efter at orkestret har spillet en

ganske kort introduktion. Typisk for Mendelssohn er der nemlig ingen ventetid i musikken – han fokuserer på det essentielle, men gør det så elegant, at det aldrig virker tørt eller begrænset. Heller ikke de vanskeligste passager for solisten kommer til at ødelægge helheden, for de sværeste udfordringer er nemlig ikke de mest påfaldende. Virtuøs opvisning uden grund interesserer ikke Mendelssohn.

Violinkoncerten blev uropført i 1845. Dirigenten ved den lejlighed var Mendelssohns danske protegé, Niels W. Gade, som to år senere også var med til at bære kisten ud, da Mendelssohn døde af et slagtilfælde i en alder af bare 38 år. Et geni, der brændte sit lys i begge ender for at skabe perfekte, afbalancerede kunstværker – som denne violinkoncert.

Johannes Brahms: Symfoni nr. 4

Johannes Brahms' **4. symfoni** fra 1885 er hans sidste symfoni, og den slutter med eftertryk. Slutningen i sidste sats er som en tung port, der smækker i og lukker alt ude. Punktum finale – her ender symfonien, her ender Brahms sin gerning som symfoniker og har ikke mere at sige.

Brahms var ellers ikke så gammel endda, blot 52 år, da han skrev symfonien, men han følte sig som sidste led i en lang musikalsk tradition uden arvtagere. I sin 4. symfoni demonstrerer han, hvad det var for et grundlag, han byggede sin kunst på: kæden af gamle tyske mestre via Robert Schumann og Beethoven helt tilbage til Johann Sebastian Bach.

At barokkomponisten Bach kunne være forbillede for en stor symfoni, skrevet 200 år efter hans fødsel kan virke mærkeligt. Men det drejer sig i høj grad om, hvordan musikken er vævet sammen, nemlig helt utrolig tæt! Stemme for stemme, takt for takt, rummer Brahms' Symfoni nr. 4 ikke en tone, der er overflødig eller savner betydning. Alt har sin plads og sin funktion, og den tradition stammede tilbage til barokkens store geni, Bach.

Også helt konkret kunne Brahms finde på at tage udgangspunkt i Bachs musik. Det hører man i symfoniens sidste sats, der er opbygget som en såkaldt chaconne, dvs. en række gentagne akkorder eller bastoner. Det kompositionsprincip var meget udbredt på Bachs tid, og Brahms låner direkte en akkordrække fra Bachs kantate nr. 150, 'Nach dir, Herr, verlanget mich'. Brahms lader blæserne præsentere akkordrækken, og sætter derefter gang i en chaconne med hele 30 gentagelser af rækken, hvor musikken udvikler sig med knusende kraft og logik.

Efter satsens første 11 variationer for fuldt orkester indskyder Brahms en enkelt variation med fokus på en enlig fløjte, der står helt afklædt og sårbar. De tre følgende variationer er til afveksling i dur, og de virker som trøstende ord fra himlen. Men blæserne genoptager mol-variationerne med fornyet kraft, og da først faldporten er sat i bevægelse, er den ikke til at stoppe. Symfonien slutter med et dunk og efterlader lytteren i et mørke, der er gravalvorligt.

Brahms' Symfoni nr. 4 er en intellektuel symfoni, men i sin mangeløse konstruktion viser den også dyb ømhed og eftertænksomhed, især i andensatsen, der rummer nogle af de mest mættede klangfarver, Brahms nogensinde anvendte. Man må holde vejret, når satsen begynder som en sørgemarch for klarinetter, fagotter og horn. Imens spiller strygerne ved at knipse stilfærdigt på strengene, og resultatet er en ophøjet sørgmodighed, der akkurat kan holde sammen på sine følelser.

Flere af Brahms' venner mente, at symfoniens sidste sats med dens Bach-inspiration var mærkeligt 'forhistorisk' og også alt for grum. Så kynisk kunne en symfoni da ikke slutte! Brahms lod sig dog ikke overtale til at ændre noget, og han fik støtte fra tidens skrappeste musikanmelder, Eduard Hanslick, der skrev: "Finalen er som en mørk brønd. Jo længere vi stirrer ned i den, desto tydeligere ser vi stjernernes skær." Aftenens dirigent, Jukka-Pekka Saraste, har det på samme måde: "Der er noget magisk ved denne komponist. Hver gang jeg kigger i partiturerne til Brahms' symfonier, opdager jeg noget nyt."

Jens Cornelius

DR Symfoniorkestret

Med forbehold for ændringer. Se opdateret musikerliste i foyeren på koncertdagen

Violin 1

Bartosz Skibinski
Malin Nyström
Elna Carr
Jan Leif Rohard
Johannes Søe Hansen
Anders Fog-Nielsen
Helle Hanskov Palm
Per Friman
Sarah Jillian McClelland
Tine Rudloff
Sophia Bæk
Trine Yang Møller
Patricia Mia Andersen
Monika Malmquist Egholm
Anja Zelianodjevo
Kern Westenberg
Peter Andreas Nielsen
Harriet Wheeler

Violin 2

Therese Andersen
Bodil Kuhlmann
Julie Meile
Line Marie Most
Marianne Bindel
Morten Kjær Dulong
Andrea Rebekka Alsted
Hedvig Oftedahl Vivanco
Stanislav Igorevich Zakrjevski
Jonida Luisa Tafilaj
Benedikte Pontoppidan Thyssen
Ida Balslev
Austin Lee Hansen
Erik-Theodor Danciu

Bratsch

Michael Andreas Grolid
Emma Wernig
Dmitri Golovanov
Gunnar Lychou
Kristian Scharff Fogh
Astrid Christensen
Lilion Anne Søren
Stine Hasbirk Brandt
Magda Stevensson
Einar Kyvik Bauge
Benedikte Artved
Mikkel Schreiber Thomsen
Ida Speyer Grøn
Sara Lovisa Wallin

Cello

Soo-Kyung Hong
Henrik Dam Thomsen
Birgitte Øland
Johan Krarup
Peter Morrison
Louisa Schwab
Chul-Geun Park
Cansin Kara
Hyazintha Andrej
Olga Chwaszczewska

Bas

Joel Gonzalez
Einars Everss
Henrik Schou Kristensen
Ditlev Damkjær
Mads Lundahl Kristensen
Nicholas Franco
Thoralf Strandli Pedersen
Karla Wulff

Fløjte

Ulla Miilmann
Mikael Beier

Obo

Victor Aviat
Kristine Vestergaard

Klarinet

Pedro Franco Lopez
Søren Elbo

Fagot

Audun Halvorsen
Dorte Bennike
Britta Cortabarría

Horn

Lasse Mauritzen
Aurora Sæterhaug Bye
Nicolai Sell
Jakob Arnholtz

Trompet

Michael Frank Møller
László Molnár
Karl Husum
Andreas Jul Nielsen

Basun

Marek Adam Stolarczyk
Brian Bindner
Gunnar Helgason

Slagtøj

Klaes Breiner Nielsen

Pauker

René Felix Mathiesen



Peter Varmings Mindepris



Foto: Per Morten Abrahamsen

Advokat Peter Varming var den første formand for Radiosymfoniorkestrets Venneforening, der siden har skiftet navn til Venneforeningen for DR's kor og orkestre. Peter Varming var direktør for Beckett-Fonden og en stor ven af orkestret, som han gennem årene støttede med stor generøsitet. Peter Varming døde i februar 2015, og efter hans død opstod idéen om at oprette en mindepris i Peter Varmings navn.

Peter Varmings Mindepris uddeles én gang om året til en musiker fra DR Symfoniorkestret, som i særlig grad har været med til kunstnerisk at promovere orkestret og har bidraget til orkestrets udvikling frem til dets nuværende høje internationale niveau.

Ved nytårskoncerten den 30. december 2015 blev solofløjtenist Ulla Miilmann den første prismodtager. Ved lørdagens koncert uddeles prisen for 2024 lige efter koncertpausen.

Peter Varmings Mindepris er på 25.000 kr. og doneres af Beckett-Fonden.

Modtageren af prisen udpeges af en priskomité, der består af formanden for Venneforeningens bestyrelse, en repræsentant for DR Symfoniorkestret, chefen for DR's kor og orkestre samt en repræsentant for Beckett-Fonden.

Tidligere prismodtagere

Ulla Miilmann, fløjte (2015)
Claus Myrup, bratsch (2016)
Gert Sørensen, slagtøj (2017)
Christina Åstrand, violin &
Johannes Søe Hansen, violin (2018)
Lasse Mauritzen, horn (2019)
Henrik Dam Thomsen, cello (2020)
Søren Elbo, klarinet (2021)
Joel Gonzales, kontrabas (2022)
Zachary Hatcher, harpe (2023)

Torsdagskoncerten på P2 & i DR Lyd



Foto: Per Morten Abrahamsen



Foto: Agnete Schlichtkrull

Ved hver eneste Torsdagskoncert med DR Symfoniorkestret gemmer der sig en P2-vært blandt publikum i Koncertsalen. Værten taler dæmpet i mikrofonen fra sin plads på 1. balkon, men stemmen når ud til over 100.000 lyttere, der følger koncerten ved højttalerne.

Samtidig står en reporter klar i kulissen for at fange kunsterne lige før eller efter de indtager scenen, så lytterne mærker den særlige koncertstemning og kommer helt tæt på de medvirkende.



Foto: Agnete Schlichtkrull



Hør Torsdagskoncerten direkte i P2 Koncerten eller når det passer dig i DR Lyd. Du kan også finde koncerter med DR Symfoniorkestret på DRTV.



2024
2025

NY STÆRK SÆSON MED

DR SymfoniOrkestret & Fabio Luisi

Velkommen til en ny, spændende sæson med chefdirigent Fabio Luisi og DR SymfoniOrkestret, som hylder livet i al dets skønhed. Glæd dig til musik fuld af poesi og livskraft med store kunstneriske personligheder som dirigenten Herbert Blomstedt, mezzosopranen Anne Sofie von Otter, violinisten Augustin Hadelich og sopranen Danielle de Niese.

Oplev bl.a. *Luisi & Das Lied von der Erde*, Honeck & Mozarts c-mol messe, Kochanovsky & Kavakos, Carmina Burana, Hannigan & Girl Crazy

DR
Symfoni
Orkestret

Læs mere om den nye sæson på drsymfoniorkestret.dk

DR's KONCERTVIRKSOMHED STØTTES AF BLANDT ANDRE

A.P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE FORMÅL
FOUNDATION CARIS
CARL NIELSEN OG ANNE MARIE CARL-NIELSENS LEGAT
AUGUSTINUS FONDEN
AAGE OG JOHANNE LOUIS-HANSENS FOND
BECKETT-FONDEN
KONSUL GEORGE JORCK OG HUSTRU EMMA JORCK'S FOND
DROST FONDEN
TOYOTA-FONDEN
WILHELM HANSEN FONDEN
VENNEFORENINGEN FOR DR's KOR OG ORKESTRE

Chef for DR Koncerthuset, Den Levende Musik og P2 — Kim Bohr

Chef for DR Symfoniorkestrets udvikling og drift — Jakob Holtze

Repertoirechef — Tatjana Kandel

Produktionstilrettelægger — Karen Skriver Zarganis

Produktionsledere — Morten Danvad, Jakob Helmer Mørck

Lydproducer — Eskild Skovbakke Winding

Musiktekniker — Mikkel Nymand

Redaktør — Helle Kristensen

Design — DR Koncerthuset

Foto — Christian Rahbek Olsen

Tryk — Bording Danmark A/S